

Феделеш Кирило Іванович (20.08.1681 – 27.03.1950) – громадсько-політичний, культурний і релігійний діяч Закарпаття. Народився в с. Тополя Снинського округу (сьогодні Словаччина) в сім'ї греко-католицького священника. Закінчив народну школу в рідному селі, а згодом гімназію і духовну семінарію в Ужгороді. Два роки навчався на філософському факультеті Будапештського університету, паралельно працюючи учителем релігії при греко-католицькій парафії. Виключений з університету за українські погляди. Після висвячення в сан священника (1909), ніс службу Богу в с.Тур'я Пасіка Перечинського округу (1909), згодом в с.Розтока Верецького округу (1909-1918) та в с.Руське Поле Тячівського округу (1918-1922). Працював помічником (1922-1928), а потім професором Ужгородської і Берегівської гімназій (1928-1939), в яких викладав релігію і німецьку мову. Один із засновників товариства «Просвіта» (1920). При Берегівській гімназії заснував товариство «Тверезість» (12 лютого 1929), видавав журнал «Тверезість» і «Альманах Товариства «Тверезість» (1931). Входив до складу редакції газети «Українське слово» та літературного додатку до неї «Слово» (1932-1938). Опублікував книги на антиалкогольну тематику «Не пий!» (1933) і «Алкоголь-клятва» (1937), переклав поезії Гете «Лісовий цар» та Гейне «Льорелай» (1936). Його перу належить також оповідання «Молитва» (1936). 12 лютого 1939 обраний послом Сойму Карпатської України, де входив до культурно-освітньої комісії. Після окупації Закарпаття угорськими військами заарештований і ув'язнений спочатку в Іршавську в'язницю, а потім відправлений у концтабір Варюлопош (поблизу Ніредьгази). Після звільнення завдяки клопотанню єпископа О.Стойки, був священником у с.Липча Хустського округу. З роки окупації підтримував відносини з керівництвом Всеукраїнської Національної Ради в Братиславі, фінансуючи її, за що був заарештований (1945). На початку 1946 заарештований управлінням «Смерш» і засуджений Ужгородським судом за антирадянську пропаганду на 7 років ув'язнення і 5 років поразки в громадянських правах. Помер в таборі поблизу Дніпродзержинська. Реабілітований Закарпатським обласним судом в 1992.

Література: Пекар А. Отець Кирило Феделеш – «апостол тверезості. З нагоди 50-ліття від дня смерті // Календар «Просвіти» на 2000 рік. – Ужгород, 2000. – С.62-63; Гренджа-Донський В. О.Кирило Феделеш // Твори. – Т.IX. – Вашингтон: Карпатський Союз, 1989. – С.221; Шандор В. Спомини. – Т.2. Карпатська Україна. 1939-1945. – Ужгород, 2000. – С.25, 26, 148, 149, 157, 159, 165, 178; Пагіря В. Світочі карпатського краю. Історичні портрети греко-католицьких священників Мукачівської єпархії. – Мукачево: Елара, 1996. – С.107; Белень М. Карпатська Україна у портретах. – Ужгород, 1998. – С.186. **М.М.Вегеш**